

Analyse TOPGGz-specialisaties

Amersfoort, juni 2023

Inleiding

- **Doelstelling: informeren en inzicht bieden**
- Weergave van de TOPGGz-afdelingen (peildatum bestuursvergadering 20 juni 2023) per specialisme en hun geografische spreiding
- Aannee bij oprichting TOPGGz (2007): 5% van alle patiënten in de hele ggz heeft een hoogspecialistische zorgvraag
- Geen informatie beschikbaar over eventueel andere hoogspecialistische ggz

Disclaimer

- Cijfers voor prevalentie en totaal sggz zijn ontleend aan landelijke cijfers Vektis sggz over 2020
- Aantal TOPGGz-patiënten: totaal aantal patiënten in zorg ten tijde van laatste visitatie
- % TOPGGz-patiënten: totaal patiënten in zorg op vermelde afdelingen t.o.v. sggz
- % TOPGGz-patiënten: aandeel van TOPGGz-afdelingen t.o.v. totaal sggz – interpretatie van dit percentage vraagt om een referentiekader specifiek voor deze doelgroep

Aan de inhoud van deze presentatie kunnen geen rechten ontleend worden

Samenvatting

- Bij de start van TOPGGz (2007): schatting 5% van alle patiënten in de ggz heeft een hoogspecialistische zorgvraag. Actueel (juni 2023) max 3,3% van alle ggz patiënten met een hoogspecialistische zorgvraag is in zorg bij een TOPGGz-afdeling.
- Het aandeel patiënten in de sggz dat in zorg is bij een TOPGGz-afdeling loopt sterkt uiteen per specialisme: 2% bij depressie en ouderenpsychiatrie en 55% bij eetstoornissen.
- De vraag naar hoogspecialistische ggz varieert per patiëntengroep. Om te kunnen duiden of het huidig aanbod passend is bij de vraag is daarom een referentiekader per patiëntengroep noodzakelijk.
- Per specialisme wordt een visie opgesteld op de vraag naar en aanbod van hoogspecialistische zorg, de plaats in en de functie daarvan voor de keten en de optimale concentratie/ spreiding van dit aanbod, waarbij ook rekening wordt gehouden met specifieke kenmerken van de patiëntengroep (bijv. in staat tot reizen naar behandellocatie).

Kerncijfers TOPGGz

Peildatum 20 juni 2023

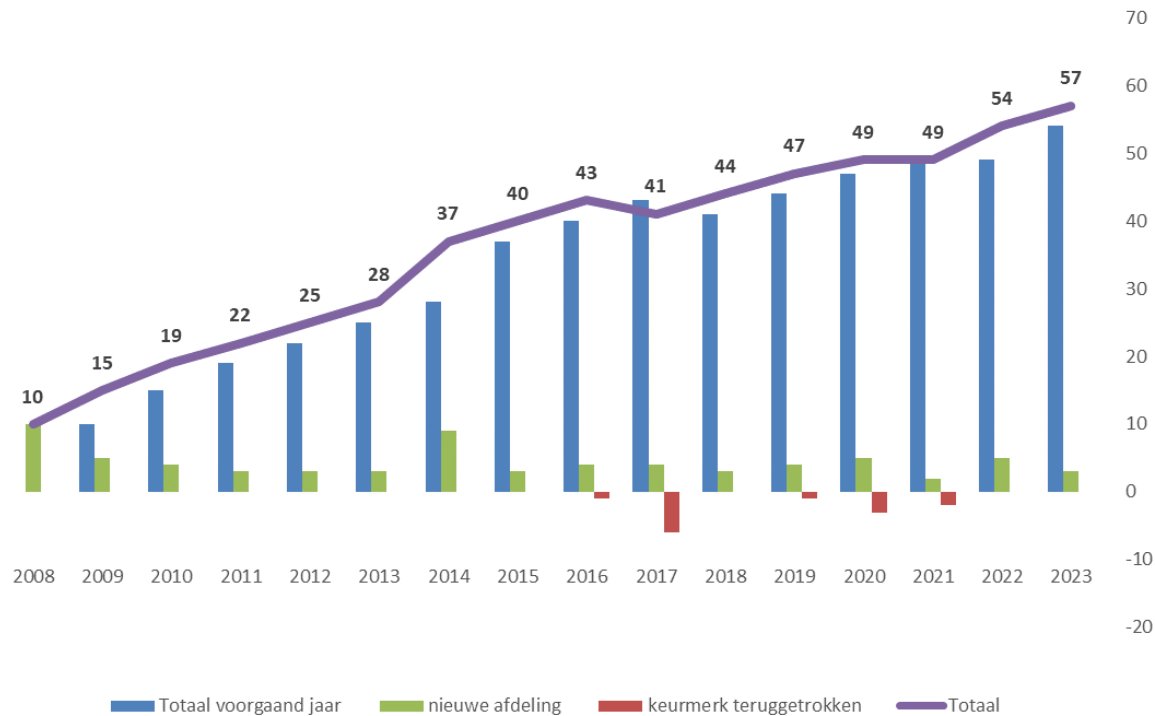

Aantal afdelingen	57
Aantal instellingen	26
Aantal specialismen	16
Totaal aantal patiënten in zorg bij TOPGGz-afdelingen	44.889
Totaal aantal fte werkzaam op TOPGGz-afdelingen	3.310
% patiënten in zorg op TOPGGz-afdeling t.o.v. sggz*	6,1%
% patiënten in zorg op TOPGGz-afdeling t.o.v. totale ggz*	3,3%
% fte werkzaam op een TOPGGz-afdeling t.o.v. totale ggz	4,5%

* Het percentage patiënten met een hoogspecialistische zorgvraag varieert per TOPGGz-afdeling, maar bedraagt op iedere TOPGGz-afdeling minimaal 50%

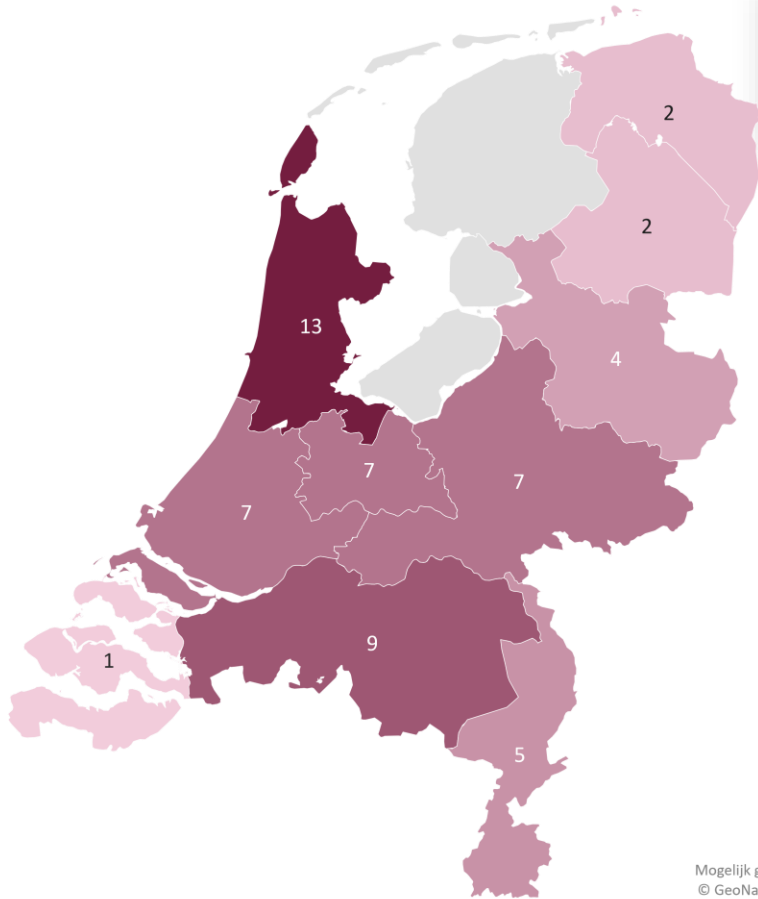

Verloop aantal TOPGGz-keurmerken

Geografische spreiding TOPGGz-afdelingen op basis van hoofdlocatie

- TOPGGz-afdelingen zijn gevestigd in 10 provincies

Spreading TOPGGz-specialisaties per provincie

	ADHD	Angststoornissen	Autisme	Bipolaire Stoornissen	Depressie	Eetstoornissen	Forensisch	Kinder- en jeugd	LVB	Neuropsychiatrie	Ouderpsychiatrie	Persoonlijkheidsstoornissen	Psychozen	Somatiek en psychopathologie	Psychotrauma	Verlaving
Groningen																
Friesland																
Drenthe																
Overijssel																
Gelderland																
Flevoland																
Utrecht																
Noord-Holland																
Zuid-Holland																
Zeeland																
Brabant																
Limburg																

Prevalentie en zorggebruik

specialisme	prevalentie NL	aantal patiënten in SGGZ	aantal TOPGGz-patiënten	% patiënten in zorg op TOPGGz-afdeling t.o.v. aantal patiënten in SGGZ
ADHD	225.666	25.114	1.431	6%
Angststoornissen	1.068.700	95.143	2.912	3%
Autisme	104.850	23.256	2.686	12%
Bipolair	91.100	14.815	2.316	16%
Depressie	550.300	83.909	1.519	2%
Eetstoornissen	187.800	6.713	3.705	55%
Forensische psychiatrie	n.a.	18.183	4.154	23%
Kinder- en jeugdpsychiatrie	210.900	n.a.	8.304	n.a.
LVB	74.000	n.a.	303	n.a.
Neuropsychiatrie	650.000	25.525	1.395	5%
Ouderenpsychiatrie	915.840	70.997	1.738	2%
Persoonlijkheidsstoornissen	873.750	64.188	6.206	10%
Psychosen	87.375	34.735	1.063	3%
Psychotrauma	1.293.150	81.570	3.616	4%
Somatiek en psychopathologie	268.650	14.491	2.649	9%
Verslaving	597.700	41.099	4.685	11%

Bronnen: Nemesis-2 (prevalentie) & cijfers Vektis 2020 (aantal volwassen patiënten sggz. Landelijke cijfers kinder- en jeugdpsychiatrie niet beschikbaar)

N.B.: het aantal patiënten telt niet op vanwege dubbeltellingen in de verschillende specialismen

Specialisme specifieke informatie

- Aantal specialismen actueel: 16
- Per specialisme wordt gepresenteerd:
  - Naam en aantal TOPGGz-afdelingen
  - Geografische spreiding
  - Aantal patiënten in zorg per TOPGGz-afdeling
  - % patiënten in zorg op een TOPGGz-afdeling t.o.v. sggz (*diagnose specifieke informatie is alleen beschikbaar over de sggz, niet over de totale ggz*)

Voor juiste interpretatie van gegevens, zie disclaimer (slide 3)

ADHD Volwassenen + Ouderen

Aantal TOPGGz-afdelingen	1
Aantal patiënten in sggz	25.114
Aantal TOPGGz-patiënten	675
% TOPGGz-patiënten	3%

FACTS:

- Eén TOPGGz-afdeling voor volwassen patiënten met ADHD
- PersonaCura (GGz Breburg) behandelt ook ouderen met ADHD (geen cijfers beschikbaar)

Aantal patiënten

Parnassia Groep
Afdeling en
Kenniscentrum ADHD bij
volwassenen en ouderen
- PsyQ Haaglanden

Angststoornissen Volwassenen

Altrecht

Academisch Angstcentrum

GGZ inGeest

Polikliniek Angst & Dwang

Lentis

Centrum Integrale Psychiatrie

Mondriaan

Academisch centrum angst, dwang en trauma

Parnassia Groep

PsyQ Angststoornissen

Pro Persona

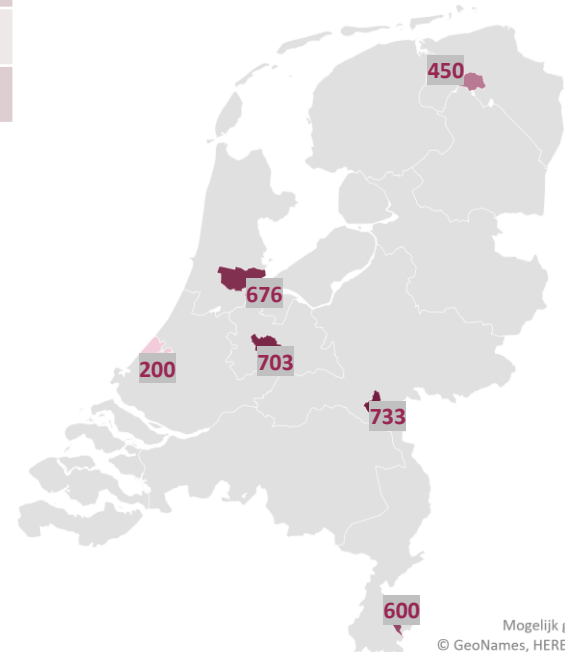
Overwaal, Expertisecentrum

Aantal TOPGGz-afdelingen	
Aantal patiënten in sggz	95.143
Aantal TOPGGz-patiënten	3.362
% TOPGGz-patiënten	4%

FACTS:

- Zes TOPGGz-afdelingen behandelen 4% van de patiëntenpopulatie in de sggz
- De meeste TOPGGz-afdelingen die zich richten op angststoornissen behandelen ook dwang en/of PTSS
- Het Centrum Integrale Psychiatrie behandelt ook patiënten met depressie

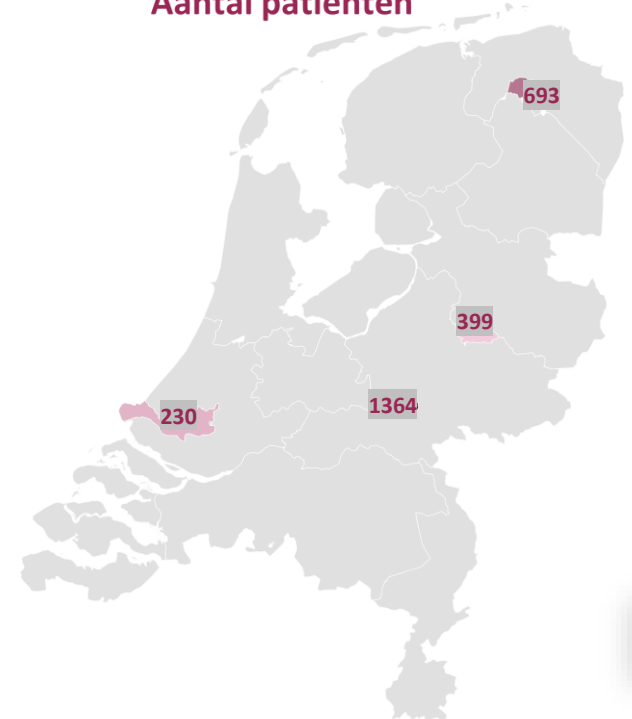
Aantal patiënten

Autisme Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	23.256
Aantal TOPGGz-patiënten	2.686
% TOPGGz-patiënten	12%

Aantal patiënten

FACTS:

- Het Leo Kannerhuis en Sarr Autisme Rotterdam bieden zowel zorg aan kinderen en jeugdigen als aan volwassenen
- Daarnaast zijn er twee TOPGGz-afdelingen met veel kennis over autisme bij ouderen: Mondriaan topklinisch centrum ouderen met Persoonlijkheidsstoornissen & PersonaCura onderdeel van GGz Breburg

Dimence
Specialistisch Centrum
Ontwikkelingsstoornissen

Lentis
Autisme Team Noord-
Nederland, Groningen

Parnassia Groep

- Leo Kannerhuis
- Sarr Autisme Rotterdam

Bipolair Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	14.815
Aantal TOPGGz-patiënten	2.316
% TOPGGz-patiënten	16%

FACTS:

- Het Expertisecentrum Depressie van Pro Persona behandelt zowel patiënten met een unipolaire als een bipolaire depressie

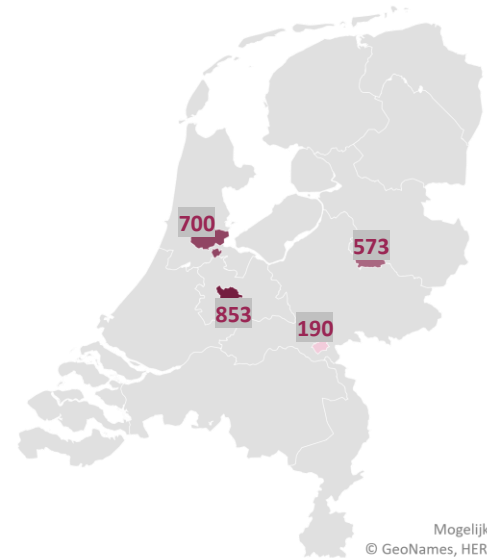
Altrecht
Bipolair

Dimence
Netwerk Bipolair

GGz inGeest
Academische Zorglijn
Bipolair

Pro Persona
Expertisecentrum
Depressie

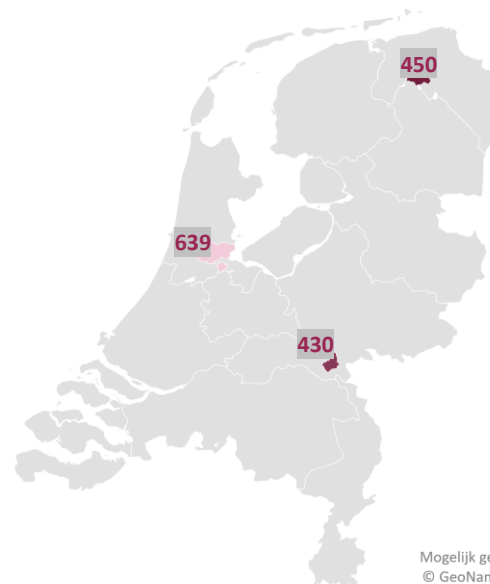
Aantal patiënten

Depressie Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	3
Aantal patiënten in sggz	83.909
Aantal TOPGGz-patiënten	1.519
% TOPGGz-patiënten	2%

Aantal patiënten

FACTS:

- In de sggz wordt 2% van de patiënten met een depressie behandeld op een TOPGGz-afdeling
- Voor een hoog prevalentie aandoening zijn er drie TOPGGz-afdelingen.
- Het Expertisecentrum Depressie van Pro Persona behandelt ook patiënten met een bipolaire depressie

GGZ inGeest
Polikliniek Depressie

Lentis
Centrum Integrale
Psychiatrie

Pro Persona
Expertisecentrum
Depressie

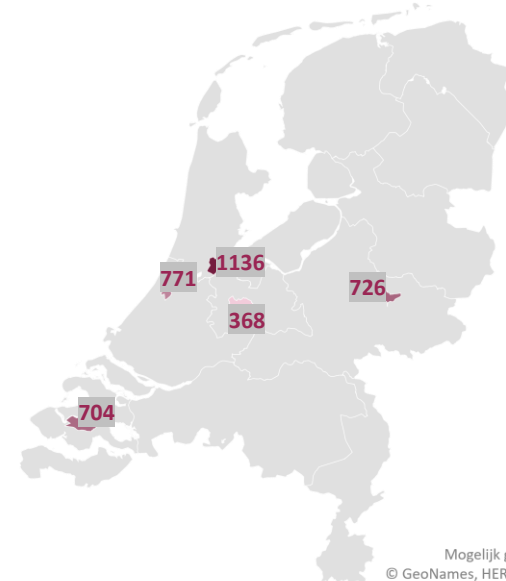
Eetstoornissen Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	5
Prevalentie eetstoornissen	187.800
Aantal patiënten in sggz	6.713
Aantal TOPGGz-patiënten	3.705
% TOPGGz-patiënten	55%

FACTS:

- 55% van de patiënten in de sggz wordt behandeld op een TOPGGz-afdeling, t.o.v. de prevalentie wordt 3,5 % behandeld op een TOPGGz-afdeling

Aantal patiënten

Altrecht
Eetstoornissen
Rintveld

Arkin
Novarum

Emergis, Youz, PsyQ
Eetstoornis Experts Netwerk

GGZ Rivierduinen
Eetstoornissen Ursula

GGNet
Amarum

LVB Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	1
Aantal LVB-patiënten	74.000
Aantal TOPGGz-patiënten	303
% TOPGGz-patiënten	0,5%

Aantal patiënten

FACTS:

- Eén TOPGGz-afdeling specialisatie verslaving en LVB
- Daarnaast één TOPGGz-afdeling diagnostiek LVB (Centrum voor neuropsychiatrie van Vincent van Gogh)
- Toenemende belangstelling voor deze doelgroep vanuit diverse instellingen

Tactus
Centrum verslaving
en LVB

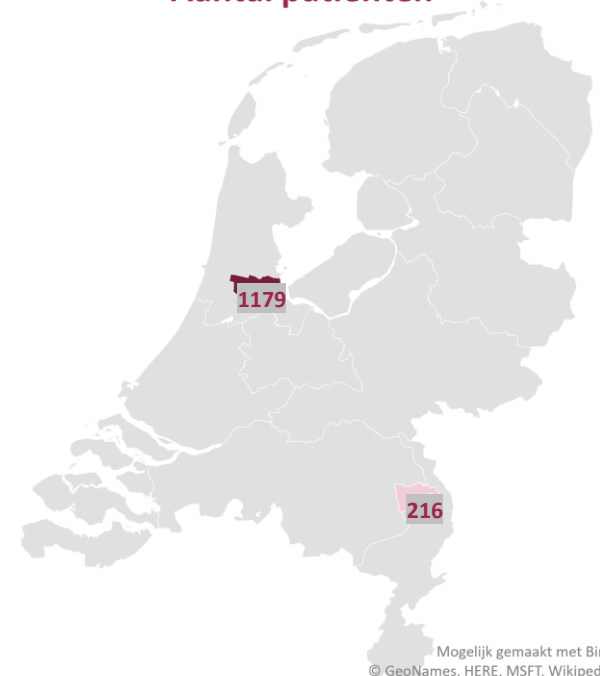
Neuropsychiatrie Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	2
Aantal patiënten in sggz	25.525
Aantal TOPGGz-patiënten	1.395
% TOPGGz-patiënten	5%

FACTS:

- Twee TOPGGz-afdelingen behandelen samen 5% van de patiënten met een neuropsychiatrische aandoening in de sggz.

Aantal patiënten

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT, Wikipedia

GGZ inGeest
Centrum voor ouderen
en neuropsychiatrie

Vincent van Gogh
Centrum voor
neuropsychiatrie

Persoonlijkheidsstoornissen Volwassenen + Ouderen

Aantal TOPGGz-afdelingen	5
Aantal patiënten in sggz	64.188
Aantal TOPGGz-patiënten	6.206
% TOPGGz-patiënten	10%

Arkin

NPI Specialist in
persoonlijkheidsproblematiek

De Vierspong

Persoonlijkheidsstoornissen bij
volwassenen (heeft tevens een
TOPGGz-afdeling voor jongeren)

GGNet

Scelta Apeldoorn

GGz Breburg

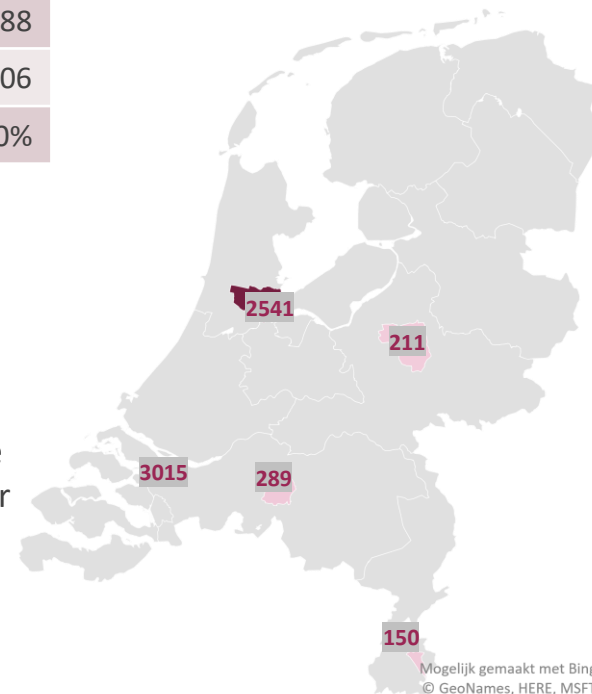
PersonaCura (ouderen)

Mondriaan

Topklinisch Centrum voor ouderen met
Persoonlijkheidsstoornissen

FACTS:

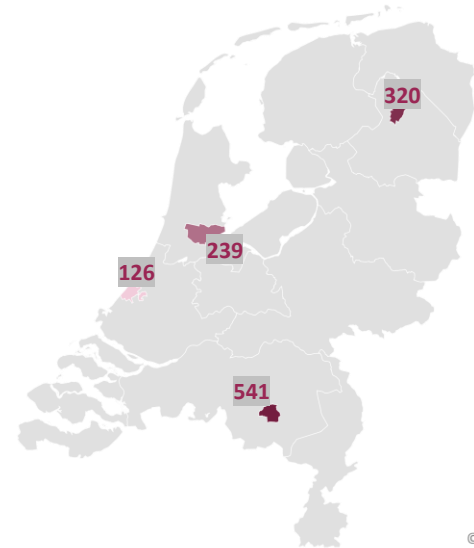
- Zorgaanbod voor jongeren, volwassenen en ouderen
- Zorgaanbod van GGz Centraal – HYPE richt zich specifiek op vroege interventie bij jongeren t/m 25 jaar (niet in de cijfers op deze slide meegenomen)

Psychosen Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	34.735
Aantal TOPGGz-patiënten	1.026
% TOPGGz-patiënten	3%

Aantal patiënten

FACTS:

- 3% van de patiënten in de sggz met een psychose wordt behandeld op een TOPGGz-afdeling
- VIBE en PsyQ EDIT richten zich voornamelijk op vroegdetectie psychose

Arkin
Mentrum
Herstelondersteunende
Vervolgklinieken

GGZ Drenthe
Psychosecircuit

GGzE
Vroege Interventie
Buitengewone Ervaringen
(VIBE)

Parnassia Groep
PsyQ EDIT Haaglanden

Somatiek en psychopathologie Volwassenen

Altrecht
Psychosomatiek
Eikenboom

Dimence
Alkura Specialistisch
Centrum ALK

Helen Dowling Instituut
Complexe psychologische
zorg bij kanker

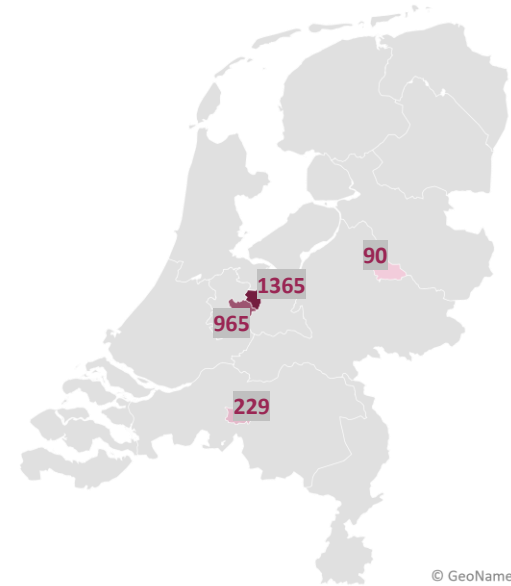
GGz Breburg
Centrum Lichaam, Geest
en Gezondheid

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	14.491
Aantal TOPGGz-patiënten	2.649
% TOPGGz-patiënten	9%

FACTS:

- Veel patiënten met psychosomatiek worden buiten de ggz behandeld (o.a. revalidatiecentra, somatiek)
- Cijfers van het HDI niet meegenomen in het % TOPGGz-patiënten t.o.v. sggz. Omdat cijfers van deze afdeling niet opgenomen zijn in landelijke sggz cijfers, maar in cijfers somatiek.

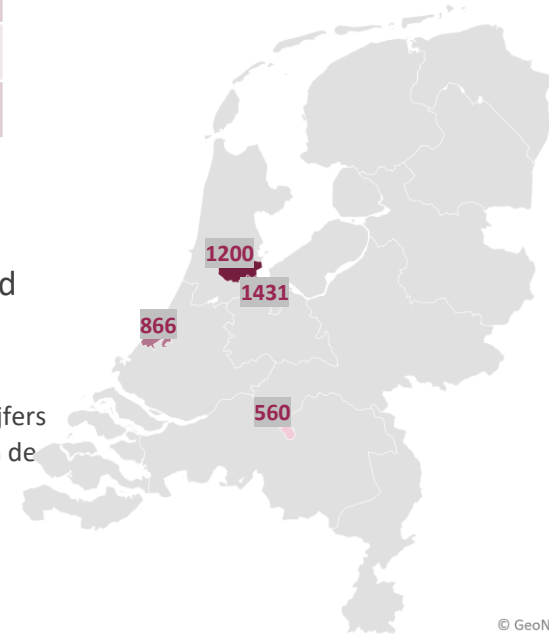
Aantal patiënten

Psychotrauma Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	81.570
Aantal TOPGGz-patiënten	4.057
% TOPGGz-patiënten	5%

Aantal patiënten

FACTS:

- Sterke vertegenwoordiging van TOPGGz-afdelingen in de Randstad
- Verschillende TOPGGz-afdelingen gericht op angststoornissen behandelen ook psychotrauma (cijfers van deze afdelingen zijn niet opgenomen in de analyse)

ARQ Nationaal
Psychotrauma Centrum
ARQ Centrum'45

Arkin
Sinai Centrum

Parnassia
PsyQ Psychotrauma

Reinier van Arkel
Psychotraumacentrum

Verslaving Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	5
Aantal patiënten in sggz	41.099
Aantal TOPGGz-patiënten	4.685
% TOPGGz-patiënten	11%

Arkin

Jellinek Obrechtstraat

Parnassia Groep

Centrum Dubbele
Problematiek

Novadic-Kentron

NK Vught detox, diagnostiek
en behandeling

Tactus

Centrum Verslaving & LVB

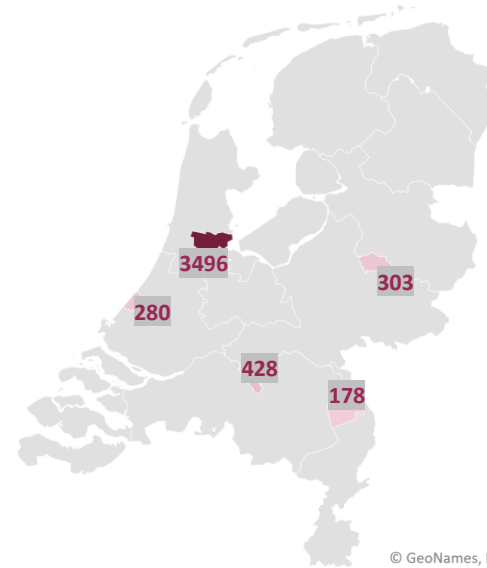
Vincent van Gogh

Korsakov Centrum

FACTS:

- Van alle patiënten in de sggz met een verslaving wordt 11% behandeld op een TOPGGz-afdeling
- Goede vertegenwoordiging van afdelingen over het land, m.u.v. het noorden

Aantal patiënten

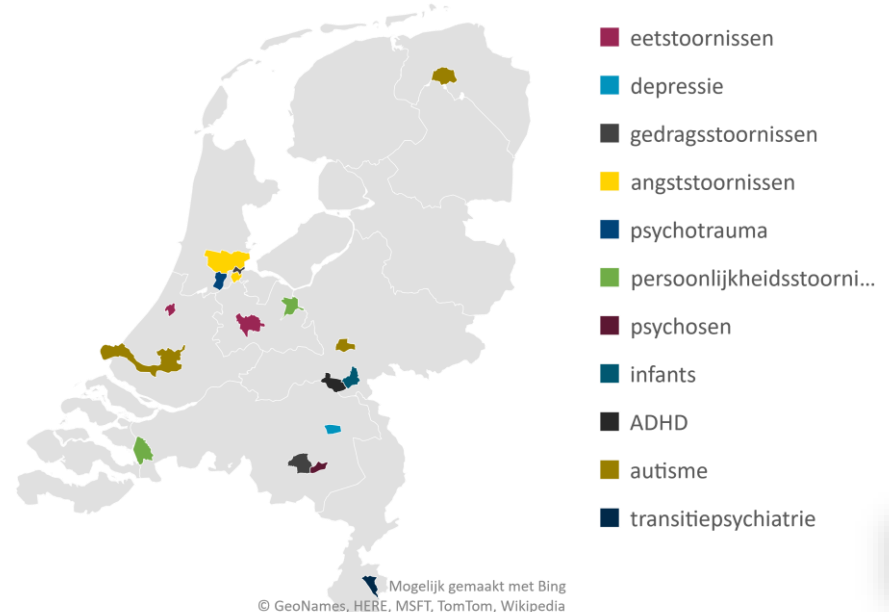
Kinder- en jeugdpsychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	17
Aantal TOPGGz-patiënten	8.304

FACTS:

- Geen landelijke cijfers beschikbaar over het aantal kinderen en jongeren in de sggz (bron: Kenniscentrum KJP)
- Het CBS heeft alleen cijfers beschikbaar over totale jeugdzorg.
- TOPGGz-afdelingen zijn met 10 specialismen verspreid over het land
- 7 van de 17 afdelingen bieden uitsluitend kinder- & jeugdpsychiatrie, de overige afdelingen een combinatie van volwassenen & kinder- en jeugdpsychiatrie

Verspreiding specialismen

TOPGGz-afdelingen Kinder- en jeugdpsychiatrie (1)

Uitsluitend Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Instelling	Afdeling	Specialisme
De Viersprong	De Viersprong, Jongeren	Persoonlijkheidsstoornissen
GGZ Oost Brabant	Depressie Expertisecentrum Jeugd (DEC-J)	Depressie
Karakter	Centrum Jonge Kind	Infants
Karakter	Zorglijn Autisme-ADHD (Neurobiologische ontwikkelingsstoornissen)	Autisme en ADHD
Level	Complexe gedragsstoornissen en forensische jeugdpsychiatrie	Gedragsstoornissen en forensisch
Level	Expertisecentrum Dwang, Angst en Tics	Angststoornissen
Level	Centrum voor Trauma en Gezin	Psychotrauma

TOPGGz-afdelingen Kinder- en jeugdpsychiatrie (2)

Zowel kinder- en jeugdpsychiatrie als volwassenenpsychiatrie

Instelling	Afdeling	Specialisme
Altrecht	Eetstoornissen Rintveld	Eetstoornissen
Emergis, PsyQ, Youz	Eetstoornis Experts Netwerk	Eetstoornissen
GGz Centraal	Expertisecentrum Vroege Interventie HYPE	Persoonlijkheidsstoornissen
GGZ Rivierduinen	Ursula	Eetstoornissen
GGzE	Vroege Interventie Buitengewone Ervaringen (VIBE)	Psychosen
GGzE	De Catamaran, Forensische Jeugd- en Orthopsychiatrie	Gedragstoornissen en forensisch
Lentis	Autisme Team Noord-Nederland, Groningen	Autisme
Mondriaan	Transitiepsychiatrie	Transitiepsychiatrie
Parnassia Groep	Leo Kannerhuis	Autisme
Parnassia Groep	Sarr Autisme Rotterdam	Autisme

Forensische psychiatrie

**De Forensische
Zorgspecialisten**
De Waag, Zorglijn
Agressie en Vermogen

GGZ Drenthe
Forensisch Psychiatrische
Kliniek

GGzE
De Catamaran

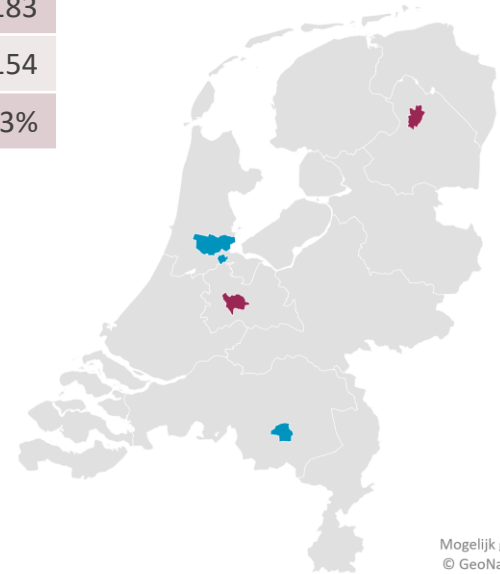
Lewel
Complexe gedragsstoornissen
en forensische
jeugdpsychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal forensische patiënten ggz	18.183
Aantal TOPGGz-patiënten	4.154
% TOPGGz-patiënten	23%

FACTS:

- Twee TOPGGz-afdelingen voor kinder- en jeugdpsychiatrie en twee afdelingen voor volwassenenpsychiatrie

Verspreiding specialismen

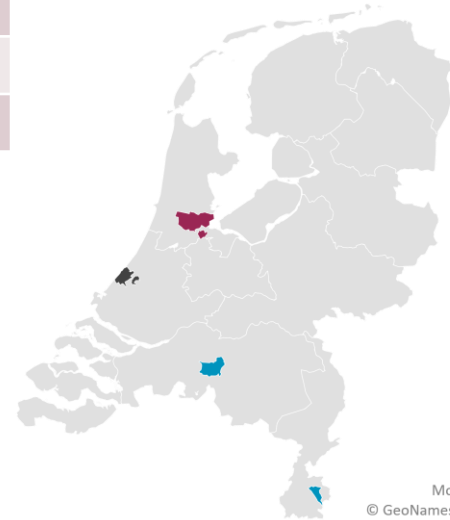
Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT

■ volwassenen ■ kinder- en jeugdpsychiatrie

Ouderenpsychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	70.997
Aantal TOPGGz-patiënten	1.542
% TOPGGz-patiënten	2%

Verspreiding specialismen

FACTS:

- Vier TOPGGz-afdelingen ouderenpsychiatrie bieden zorg binnen drie verschillende specialismen:
  - neuropsychiatrie
  - persoonlijkheidsstoornissen
  - autisme
  - ADHD

GGZ inGeest
Centrum voor
neuropsychiatrie

Mondriaan
Topklinisch Centrum ouderen
met persoonlijkheids-
Stoornissen

Parnassia
PsyQ Programma ADHD bij
volwassenen en ouderen

GGz Breburg
PersonaCura

■ neuropsychiatrie

■ persoonlijkheidsstoornissen en autisme

■ ADHD

Vragen?

Voor vragen over deze analyse kun je terecht bij Rianne Elderkamp: r.elderkamp@topggz.nl